

Konoplan

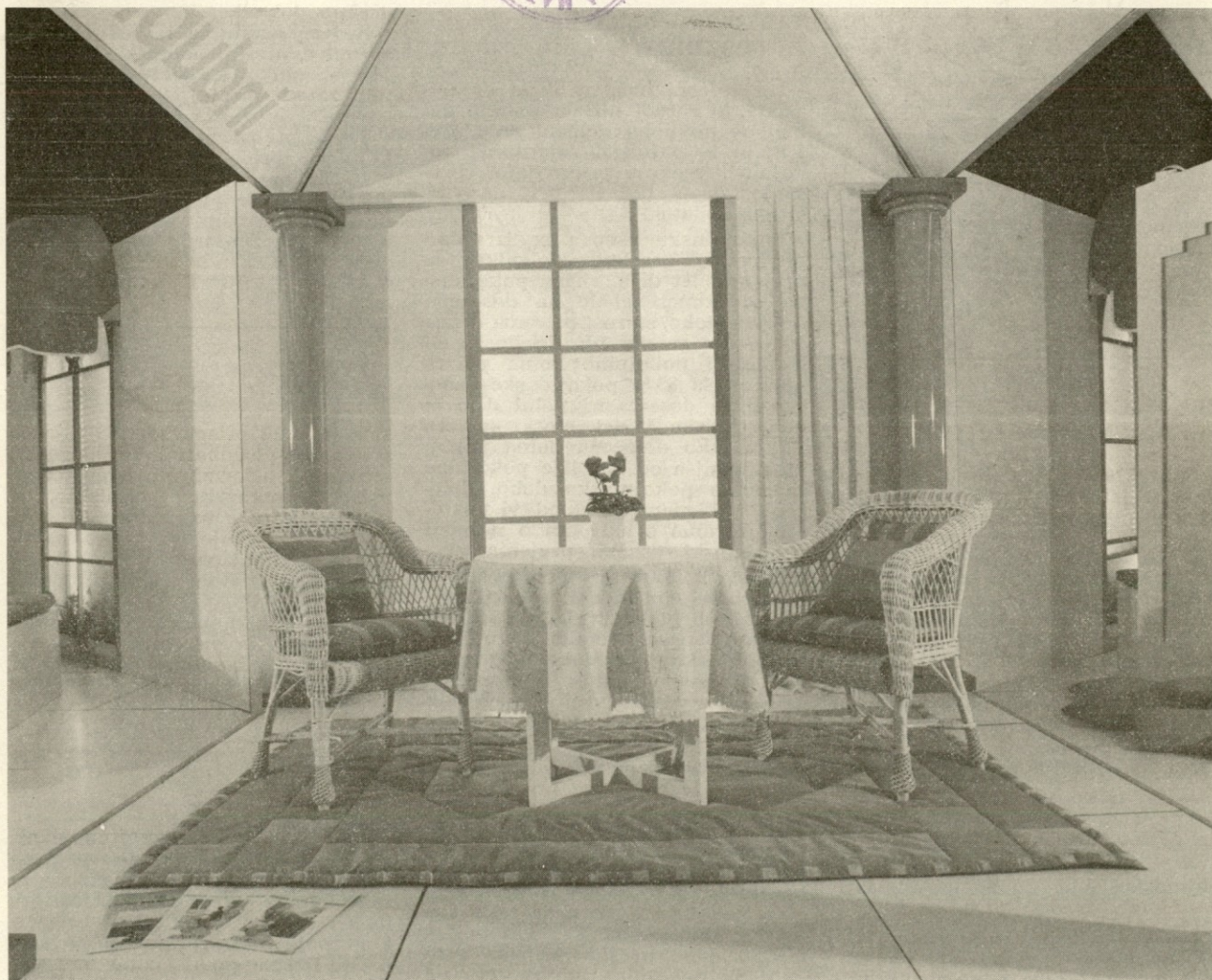
induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXXII.

FEBRUAR 1989

»Živjo si že videla naš razstavni prostor na sejmu Mode? Še ne! Kaj pa čakaš! Letos je čudovit. Pa tudi priznanje smo dobili zanj!«

»A res! No, potem pa res ne smem zamuditi sejma. Takoj jutri bom skočila v Ljubljano!« Taki dialogi so bili pogosti v sredini januarja, ko je v Ljubljani potekal že tradicionalni sejem Moda '89. Letos se je naša delovna organizacija še posebej dobro odrezala. Časopis Media Marketing je dodelil priznanje zlati MM za likovno domišljeno predstavitev izdelkov jarškemu Induplati. Zlati MM je še toliko bolj zlat, ker predstavlja priznanje za Kosec Heleno, ki vodi propagando v naši DO. V preteklem letu je bil na področju propagande storjen precejšen korak naprej. Narejeni so novi prospekti za naše izdelke.

Kako pa poteka delo propagandista v delovni organizaciji in še druge zanimivosti, nam je pripovedovala Kosec Helena. Več o tem si preberite na naslednjih straneh Konoplana.

SOLIDARNOSTNA SOBOTA

Za vse, ki jih ni prepričalo pisanje v prejšnji številki Konoplana, naj povemo: **SOLIDARNOSTNA SOBOTA** je ena v letu. Delavnik na ta dan traja 7 (sedem) ur. Tak je zakon.

Uredništvo

PREDLAGANE SPREMEMBE PRI PREDČASNI UPOKOJITVI

Po zakonu o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljevanju: zvezni zakon) lahko zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine tudi, ko dopolni najmanj 35 let pokojninske dobe in 55 let starosti oz. zavarovanka 30 let pokojninske dobe in 50 let starosti, ob ustreznem zmanjšanju pokojnin. Zmanjšanje pokojnine določajo republiški predpisi. Statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji določa, da se pri predčasni upokojitvi pokojnina zmanjša:

- za vsako manjkajoče leto do dopolnjene starosti do 40 let (moški) oz. 55 let (ženska) za 1,5 %;
- za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe do 40 let (moški) oz. 35 let (ženska) pa 0,5 %.

Nadalje določa zvezni zakon, da se pokojnina ne zmanjšuje več, ko uživalec pokojnine dopolni starost, predpisano za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Ko dopolni zahtevano starost (60 oz. 55 let), torej upokojencu ostane pokojnina v višini 85 % pokojninske osnove, zmanjšana za 0,5 % za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe (do 40 oz. 35 let).

V osnutku sprememb in dopolnitev zveznega zakona, ki je trenutno v obravnavi, je predlagano, da določi odstotek zmanjšanja pokojnine zaradi predčasne upokojitve ta zvezni zakon. Predlog je, da se po-

kojnina za vsako leto predčasne upokojitve zmanjša za 2 %. Če bo predčasno pokojnino uveljavljal delavec, katerega delo ni več potrebno, bo znašalo to zmanjšanje le 1 % za vsako leto. Določba, da se pokojnina ne zmanjšuje več, ko upokojenec dopolni predpisano starost, ostaja nespremenjena.

Kolikor je torej razumeti navedni osnutek, bo odbitek za vsako manjkajoče leto starosti povečan od 1,5 na 2 %, odbitek za manjkajoče leto pokojninske dobe v višini 0,5 %, ki ostaja tudi po dopolnjeni starosti 60 oz. 55 let, pa ostaja nespremenjen.

Alenka Kovačič

VARSTVENI DODATEK ZA UPOKOJENCE

Upokojenci naše delovne organizacije, ki zaradi nizkih osebnih dohodkov ob polni delovni dobi prejema le najnižje, zajamčene pokojnine, večkrat postavljajo vprašanje, zakaj jim ne pripada varstveni dodatek.

Pokojninska osnova se izračuna na podlagi osebnih dohodkov iz prejšnjih let dela, višina pokojnine pa se odmeri glede na doseženo delovno dobo, starost oziroma druge osnove in merila pri družinski ali invalidski pokojnini. Polna pokojnina znaša 85 % pokojninske osnove in se doseže pri polni delovni dobi (ženske 35 let, moški 40 let). Če je tako določena polna pokojnina manjša od najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, določene s sklepom o uskladih pokojnin, oziroma s sklepom o najnižji pokojninski osnovi, prejema upokojenec to najnižjo pokojnino.

Starostni, invalidski in družinski upokojenci lahko pridobijo pravico do varstvenega dodatka, če njihovi dohodki skupaj z dohodki družinskih članov ne presegajo zneska, ki ga določa sklep o premoženjskih pogojih za priznanje varstvenega dodatka.

Varstveni dodatek lahko torej prejmejo le starostni, invalidski in družinski upokojenci, ne pa upokojenci s polno pokojninsko dobo. Upokojenci, ki so se upokojili v obdobju, ko je znašala polna pokojninska doba 30 let za ženske in 35 let za moške, se prav tako štejejo za upokojence s polno pokojninsko dobo in jim pripada vsaj najnižja pokojnina, ne morejo pa uveljavljati varstvenega dodatka.

Alenka Kovačič

PREGLED DOSEGANJA KAKOVOSTNE PROIZVODNJE V INDUPLATI V LETU 1988

V letu 1988 se je kakovost tkanin nekoliko izboljšala napram letu 1987, in sicer za 2,4 %. Tako smo v letu 1988 imeli 78,2 % vseh adjustiranih tkanin v I. kakovosti, kar je še vedno sorazmeroma slabo.

Vrednostno znašajo popusti na adjustirane tkanine 3,1 % ali din 1.305.930.444 (vsota je v novih dinarjih!). Sem niso všeti stroški, ki so nastali zaradi reklamacij tujih kupcev na konfekcijske izdelke, ker teh podatkov v naši službi nimamo.

Vsekakor je že iz teh nekaj podatkov razvidno, da bi z nekoliko več prizadevanja na področju kakovosti lahko ogromno prihranili in si tudi na ta račun izboljšali osebne dohodke.

Največ tkanin je še vedno deklariranih zaradi tkalniških napak: 11,1 %, odstotek deklariranih tkanin zaradi preje se je nekoliko zmanjšal in znaša 6,7 %.

To je predvsem na račun boljše kupljene preje. Domača preja se v l. 1988 napram 1987 ni izboljšala.

Rahlo pa se je povečal odstotek deklariranih tkanin zaradi oplemenitilnice in znaša 3,1 %.

Karolina Puhan

POZOR, POZOR!

V januarski številki Konoplana smo objavili prispevka tov. Aljaž o solidarnostni soboti in solidarnosti ter članek o formiranju sredstev za sklad za nerazvite. Če mislite, da imate v zvezi s to problematiko še kakšno vprašanje, ga lahko naslovite na uredništvo Konoplana! Posebej za vas bomo poiskali odgovore!

P. S.: Lahko pa zastavljate tudi kakršnakoli druga vprašanja v zvezi z delom v Induplat! Potrudili se bomo in našli kar najbolj temeljite odgovore!

POJASNILO

V januarski številki Konoplana, smo objavili članek z naslovom »Varnost pa taka«. Ker iz članka ni razvidno, za katero DO Varnost gre in ker so se v zvezi s tem prispevkom pojavljala vprašanja, na tem mestu izrecno poudarjamo, da v prispevku ne gre za DO Varnost Mengeš, katere delovanje zavzema območje Domžale—Kamnik.

Uredništvo

**DOPISUJTE
V
GLASILO**

Pregled določb zakona o podjetjih

Zakon o podjetjih je bil sprejet 29. decembra 1988, v veljavo pa je stopil 1. 1. 1989. Zakon opredeljuje vrste podjetij in oblike organiziranja, samoupravljanje in vodenje podjetij, zastopanje in predstavljanje, nadzorstvo nad zakonitostjo dela, vpisovanja podjetij v sodni register ter prenehanje podjetij.

Kot podjetje se ustanovi in posluje delovna organizacija, ki opravlja gospodarsko dejavnost ter je ekonomska in poslovna celota. Zakon razvršča podjetja glede na vrsto lastnine sredstev s katerimi posluje. Tako so **družbena podjetja** tista, ki poslujejo s sredstvi v družbeni lastnini, **zadružna podjetja**, tista, ki poslujejo s sredstvi v zadružni lastnini, **mešana podjetja** tista, ki poslujejo s sredstvi v družbeni lastnini, zadružni lastnini in sredstvi, ki so lastnina domačih fizičnih in civilnih pravnih oseb ter tujih oseb, ter **zasebna podjetja**, katera poslujejo s sredstvi, ki so lastnina domačih fizičnih in civilnih pravnih oseb ter tujih oseb.

OBLIKE ORGANIZIRANJA PODJETIJ

I. **Družbeno podjetje** je tisto podjetje, ki posluje s sredstvi v družbeni lastnini. Ustanovijo ga lahko družbena podjetja, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge družbene pravne osebe. Družbeno podjetje se ustanovi z aktom o ustanovitvi, ki ga sprejme ustanovitelj, če pa je več ustanoviteljev, pa se ustanovijo s pogodbo. Temeljni akt podjetja je statut. V okviru družbenega podjetja imajo lahko posamezni deli določene pravice in obveznosti, nimajo pa lastnosti pravne osebe.

II. Posebne oblike in združevanje družbenih podjetij

1. **Skupno podjetje** ustanovi dve ali več družbenih podjetij zaradi uresničevanja skupnih interesov. Medsebojne pravice in obveznosti ustanoviteljev se uredijo s pogodbo.

Pogodba je temeljni akt, s katerim morajo biti v skladu statut in drugi samoupravni splošni akti skupnega podjetja. Družbena podjetja — ustanovitelji imajo pravico soodločati oz. upravljati skupno podjetje skupaj z delavci tega skupnega podjetja v sorazmerju z vloženi sredstvi. Skupni organ upravljanja je skupni delavski svet. Ustanovitelji imajo pravico participirati v sorazmerju z združenimi sredstvi.

2. **Posebna družbena podjetja oz. javna podjetja** so tista, ki so posebnega družbenega pomena na področju infrastrukture, komunalne dejavnosti in dobrin splošnega pomena. Ustanovitelji so lahko družbena podjetja in družbeno politične skupnosti. Ustanovitelji imajo pooblastila, ki se nanašajo na oblikovanje cen, na organiziranje javnega podjetja ipd. Ustanovitelji skupaj z delavci javnega podjetja oblikujejo nadzorni odbor, ki poleg nadzora poslovanja lahko opravlja tudi nekatera strokovna opravila.

3. Dve ali več družbenih podjetij s pogodbo ustanovi **združeno podjetje**, katerega specifičnost je v tem, da se lahko vanj združujejo tudi delovne organizacije, ki ne opravljajo gospodarske dejavnosti in tudi mešana, zadružna, pogodbeno in zasebna podjetja.

4. V **sestavljeno podjetje** se prav tako, kot v združeno podjetje lahko vključujejo vse oblike podjetij. Glavna razlika je v tem, da je posamezno družbeno podjetje lahko vključeno le v eno združeno podjetje, lahko pa se združuje v več sestavljenih podjetij. Značilnost sestavljenih podjetij je tudi, da lahko nastopajo v pravnem prometu v imenu in na račun združenih podjetij. Ustanovi pa se s samoupravnim sporazumom, med tem ko se ostale oblike združevanja podjetij ustanavljajo s pogodbo.

5. Druge oblike združevanja, ki jih pozna zakon o podjetjih so še **skupnosti podjetij**, **poslovna združenja** in druge oblike.

6. **Družbeno podjetje na delnice** se ustanovi iz družbenih sredstev s tem, da zbira sredstva z izdajanjem delnic drugim družbenim podjetjem. Tu ne gre za obliko skupnega podjetja, ampak za obliko skupnega vlaganja.

7. Kot posebno obliko družbenih podjetij zakon opredeljuje še **finančne organizacije za opravljanje bančnih ali podobnih poslov** v sestavljenih oblikah združevanja podjetij.

III. **Mešano podjetje** je popolna novost v naši povojni zakonodaji. Ustanovijo ga lahko domače in tuje pravne ter fizične osebe. Tako se lahko v mešanem podjetju prepletajo družbena lastnina, zadružna lastnina in lastnina domačih in tujih fizičnih ter civilnih pravnih oseb. Ustanovi se s pogodbo. Vrste mešanih podjetij so:

1. **Delniška družba** zbere kapital s katerim posluje z izdajanjem delnic. Njen najvišji organ je ustanovna skupščina, temeljni akt pa statut oz. pravila delniške družbe.

2. **Družba z omejeno odgovornostjo** je podjetje, ki je ustanovljeno z vlogami vlagateljev, ki so odgovorni za obveznosti podjetja do višine svoje vloge.

3. Pri **komanditni družbi** je del članov komanditne družbe odgovoren za obveznosti družbe s celotnim premoženjem, del članov pa je odgovoren samo do višine vloženi sredstev.

4. Pri **družbi z neomejeno odgovornostjo članov** so vlagatelji neomejeno solidarno odgovorni z vsem svojim premoženjem.

IV. **Pogodbeno podjetje** ustanovi delovni človek, ki v njem združi delo in svoja sredstva z delom drugih oseb. Združena sredstva ostanejo v lasti vlagatelja, ostanek dobička pa postane družbena lastnina.

V. **Zasebno podjetje** ustanovijo fizične ali civilno pravne osebe s svojim kapitalom. Lahko se ustanovi tudi kot delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo, komanditna družba in družba z neomejeno odgovornostjo, s tem, da je za razliko od mešanih podjetij, tu vključena le zasebna lastnina. Posebni obliki zasebnih podjetij sta **obračevalnica** in **kmetijsko gospodarstvo**.

VI. Zakon opredeljuje še tri posebej različne oblike podjetij:

1. **Zadruga** oz. zadružno podjetje združuje sredstva zadružnikov za opravljanje gospodarske dejavnosti.

2. **Podjetje drobnega gospodarstva** je tisto, ki zaposluje manj kot 100 delavcev.

3. **Podjetja za zaposlovanje invalidov** so lahko družbena, mešana, zasebna ali zadružna. Pogoji za pridobitev takega statusa je, da zaposlujejo vsaj 40 % invalidov. Republiški zakon bo natančneje določil pogoje poslovanja, davčne olajšave, participacijo Skupnosti za zaposlovanje oz. Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in drugo.

SAMOUPRAVLJANJE IN VODENJE PODJETIJ

1. Temeljni samoupravni splošni akt družbenih podjetij je statut. Statut ureja poleg področij, ki so jih vsebovali že sedanji statuti še vprašanja, ki so jih do sedaj urejali Samoupravni sporazumi o združevanju dela delavcev, katerih zakon predpisuje, da ga sprejemajo delavci na referendumu. Katere sa-

nadaljevanje na 4. strani

moupravne splošne akte bo podjetje imelo poleg statuta in postopek ter način njihovega sprejemanja, določijo delavci v statutu.

Organ upravljanja družbenega podjetja je delavski svet, ki se mu pristojnosti bistveno ne spreminjajo. Delegati bodo še vedno voljeni s tajnim glasovanjem za mandatno dobo dveh let. Vrste in položaj oz. pristojnosti izvršilnih organov delavskega sveta se uredijo v statutu.

Poslej tudi direktorji na trgu

Direktorja oz. poslovodni odbor (kolegijski poslovodni organ) imenuje delavski svet na predlog razpisne komisije, ki je sestavljena le iz delavcev podjetja, torej v njej ni več zunanjih članov. Pristojnosti direktorja bodo precej večje predvsem na področju razporejanja delavcev, odrejanja dela in izrekanja disciplinskih ukrepov. Zaostrena pa bo tudi odgovornost direktorja. Po

Po črki novega zakona o podjetjih je lahko direktor vsako leto ob stolček, če po mnenju delavcev in delavskega sveta slabo dela; na vodilni položaj se v takem primeru lahko vrne šele po petih letih.

zakonu je direktor oz. poslovodni odbor razrešen pred potekom mandata, če delavci ne sprejmejo poročila o rezultatih poslovanja družbenega podjetja po letnem obračunu, delavski svet pa ugotovi, da je odgovoren za nedoseganje poslovnih rezultatov podjetja.

Uresničevanje samoupravne delavske kontrole se ne spreminja. Delavci jo izvajajo preko posebnega organa — komisije, če pa se leta ne oblikuje pa preko delavskega sveta.

2. V mešanih podjetjih je najvišji organ skupščina, ki jo sestavljajo delegati delavcev v mešanem podjetju, delegati delavcev družbenega podjetja, ki je vložilo v mešano podjetje sredstva in predstavniki drugih vlagateljev. Nadalje se oblikuje upravni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki ustanoviteljev mešanega podjetja. Upravni odbor postavlja in razrešuje direktorja oz. predsednika in člane poslovodnega odbora in druge delavce s posebnimi pooblastili. Poslovanje podjetja nadzira nadzorni odbor.

Delavci, ki delajo v mešanem podjetju oblikujejo delavski svet. Njegova vloga je predvsem posvetovalna, odloča le o delitvi dobička, ki pripada delavcem in o uporabi sredstev skupne porabe.

3. V zasebnem podjetju se pravice in obveznosti delavcev urejajo s kolektivno pogodbo. Vsebina kolektivne pogodbe ter način in postopek njenega sprejemanja, bo določena s posebnim zakonom.

BISTVENE NOVOSTI ZAKONA O PODJETJIH *

Zakon ureja precej novih oblik podjetij. V družbenih podjetjih vsekakor poenostavlja poslovanje, zmanjšuje število samoupravnih splošnih aktov, poenostavlja postopke za njihovo sprejemanje ter daje večje pristojnosti posameznim organom podjetja, predvsem poslovodnemu organu, zaostruje pa tudi njihovo odgovornost. Precej področij oz. vprašanj, ki jih je zakon o združenem delu natančno urejal, zakon o podjetjih ne ureja več oz. le nakazuje in prepušča njihovo urejanje samoupravnim aktom podjetja. Za natančnejšo analizo oz. primerjavo s sedanjo zakonodajo bo vsekakor potrebno počakati izid predpisov s področja finančnega poslovanja podjetij, urejanja delovnih razmerij, registracije podjetij in drugo, kateri naj bi bili postopoma sprejeti do konca junija tega leta.

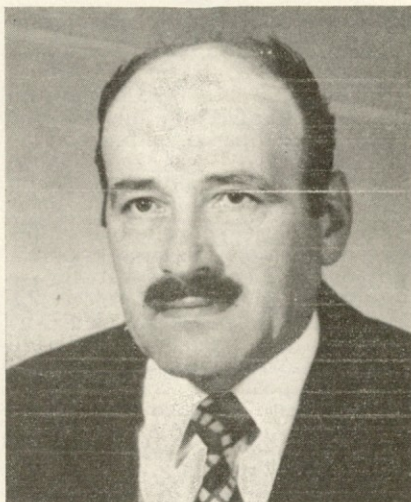
PREHODNO OBDOBJE ZA UVELJAVITEV ZAKONA

Po izidu zakona o podjetjih obstoječe organizacije združenega dela nadaljujejo z delom na način in pod pogoji, kot imajo urejeno v samoupravnih splošnih aktih in kot so vpisane v sodni register. Samoupravne akte in registracijo morajo uskladiti do 31. 12. 1991. Z zakonom bo potrebno najprej uskladiti statut, nato pa vse ostale akte. Statut bo mogoče dokončno uskladiti šele, ko bo sprejeta vsa prej navedena spremljajoča zakonodaja, torej verjetno v drugi polovici tega leta. V primeru, da bo v naši DO ocenjeno, da je potrebno za lažje oz. bolj učinkovito poslovanje nekatere določbe statuta uskladiti že prej, bo delavskemu svetu predlagano tako postopno usklajevanje statuta.

Zakon o združenem delu še vedno v celoti velja za negospodarske organizacije, za gospodarske organizacije pa še veljajo določbe, ki jih zakon o podjetjih ne ureja. S sprejemom ostalih zakonov, bo zakon o združenem delu postopoma prenehal veljati v celoti.

Alenka Kovačič

IN MEMORIAM TINE DRČAR

Globoko nas je pretesla nenadna vest o Tvoji smrti.

Še nedolgo tega si bil med nami, z nami si prelivaj znoj za strojem in si tako služil vsakdanji kruh. Dolga leta si bil naš sodelavec, potem pa te je huda nesreča iztrgala iz naše sredine. Vendar pa te nismo pozabili. Tvoja dobra volja in smisel za šalo sta nam vlivala voljo do dela. Vedno si znal pomagati in svetovati ob pravem trenutku.

Prišel si iz številne kmečke družine. V bližini rojstne vasi si si zgradil svoj dom in ustvaril družino. S pomočjo svojih in ženinah pridnih rok sta ustvarila topel dom in rodila sta se vama dva otroka.

Ko si 1974. leta prišel med nas v Induplati, smo te sprejeli kot tovariša in delovnega kolega. Ves čas si delal pri mikalnih strojih, zato se sedaj še toliko bolj pozna, ker te ni več med nami, in med stroji zeva praznina, ki je kdo drug dolgo ne bo mogel nadomestiti.

Vsak dan smo te pričakovali na delo in se spraševali, kod hodiš tako dolgo. Tudi stroji niso tekli tako kot takrat, kadar si bil poleg njih. Zato pa nas je toliko bolj pretresla vest o tvoji nenadni smrti. Vedno se te bomo spominjali kot pridnega in vestnega delavca našega kolektiva.

Delavci predilnice

Moda '89 in propaganda v Induplati

Čudovite reklame nas na televiziji vsak dan opozarjajo na pohištvo, ki je najbolj udobno, na zobno pasto, ki odpravlja vsako gnilobo, na piškote Banini in še na sto in sto izdelkov najrazličnejših proizvajalcev. Še posebej učinkovite so tiste reklame, ki propagirajo izdelke, ki bodo šele prišli na tržišče. Tak primer so papirnate vrečke, ki jih vsi kupci že res nestrpnostno čakamo. Tudi če izdelek ni najboljši, je reklama tista, ki posameznika prepriča, da mu roka kar sama seže na polico v trgovini, kjer je razstavljen izdelek.

Ze dolgo so reklame tiste, ki so v pomoč proizvajalcem, da lažje prodajajo svoje proizvode. V tujini posvečajo službam za propagando, od delkom za marketing in reklamo, zelo veliko pozornost in jim pripisujejo velik pomen. Prek naših programov lahko v času poskusnega satelitskega programa vidimo, kaj je to — dobra reklama. V tem času pri nas močno pada kupna moč prebivalstva. Zelo visoka inflacija ustvarja krizo in v času krize in zmanjšane kupne moči prebivalstva, se potrošniki zelo hitro odpovedo stroškom, ki predstavljajo obremenitev za družinski proračun.

Ankete, čemu se potrošniki najprej odpovedo, ki jih delajo razvite države, kažejo, da je tekstil na drugem mestu. Torej v krizi je zelo hitro na udaru.

Tudi naša proizvodnja je take vrste, da ni nujno potrebna (in vsak dan) za potrošnika. Predno se posameznik odloči za nakup šotora, predprostora ali zaves, že krepko in temeljito izračuna, kolikšen strošek bo zanj pomenil ta nakup. Zato pa smo in bomo tudi pri nas (končno tudi pogodbe s stalnimi strankami

niso večne) prisiljeni, posvečati več pozornosti propagandi in marketingu ter širjenju lastne trgovinske mreže. To se počasi že uresničuje. Zaostajamo pa z reklamo in propagando naših izdelkov (čeprav se je stanje v lanskem letu precej popravilo glede na prejšnja leta). Nima mo niti oddelka za marketing. S propagando pa se ukvarja le en človek in še to v sklopu komercialnega sektorja. Glede na to, kaj proizvajamo, je to dokaj nerazumljivo. Kako izgleda delo propagandista v naši delovni organizaciji pa tudi ni splošno znana zadeva. Zato sem poiskala Heleno Kosec, ki mi je o svojem delu povedala veliko zanimivega. Izbrala pa sem to temo ravno v času, ko se je na Gospodarskem razstavišču iztekel sejem Moda '89, na katerem se je naša delovna organizacija zelo dobro odrezala. Pa lepo po vrsti.

Helena Kosec mi je povedala, da si je po 13. letih dela kot tajnica glavnega direktorja zaželela sprememb. Delo po tolikih letih postane rutinsko in vsaka sprememba je res dobrodošla. Tako je Helena prevzela delo propagandista poleg svojega tajniškega dela.

Vendar pa je delo propagandista tako razgibano in pestro, da zagotovo zahteva celega človeka. Kmalu se je Helena Kosec posvetila le še propagandi. Povedala je, da pri svojem delu ureja korespondenco glede reklam, financ in finančnih prošenj. Odgovarja na vsako prošnjo (in teh res ni malo), čeprav to pred leti ni bilo običajno. Sprejema stranke in se z njimi pogovarja. V Induplati prihaja veliko agentov iz vse Jugoslavije. Vsem se je treba posvetiti. V našo delovno organizacijo prihaja

tudi veliko ponudb oglasov. Vodi knjigo porabe stroškov za reklame, dela pogodbe za reklamo in daje oglase. V lanskem letu pa je Heleni največ časa zvela priprava vzorcev in materiala za prospekte. Tudi snemanje, korekture, pisanje tekstov in sklepanje pogodb za prospekte, zahteva veliko dela.

»Kolegica je odšla na bolniško in to delovno mesto je ostalo prazno,« mi je povedala v nadaljevanju pogovora naša propagandistka.

»Ko je odšla Černetova, ki je vodila marketing, se na področju propagande praktično ni nič delalo. Lahko povem, da je bil zadnji prospekt za šotore narejen 1981. leta. Potem se na propagandi ni dogajalo ničesar.

SEJEM MODA '89

Najvišje priznanje — ljubljanski zmaj je za moško in žensko konfekcijo dobila MURA.

Diplomi ljubljanski zmaj sta za žensko konfekcijo dobila Gorenjska oblačila, za moško konfekcijo pa reški RIO.

Za tkanine je najvišjo nagrado dobil novomeški NOVOTEKS, diplomu pa Tekstilna iz Ajdovščine. Ljubljanskega zmaya je za pletenine dobila radovljiska ALMIRA, diplomu so podelili RAŠICI.

V skupini usnjena in krznena konfekcija, galanterija in obutev je zmaja dobila kolekcija iz napalana IUV Vrhnika, diplomu pa TOKOVA kolekcija torbic CARLA.

Med modnimi dodatki in perilom je trenutno najboljša kolekcija damskega perila sevnške LISCE, z diplomu pa se lahko pohvali SVILANIT Kamnik, ki jo je dobil za svilene kravate Amalija.

V programu za otroke je ljubljanskega zmaya dobila sevnška Jutranjka, diplomu so dodelili tovarni pletenin in konfekcije SEŽANA iz Sežane.

Prvo nagrajena moda za prosti čas prihaja iz ljubljanske PLETENINE, diplomu s tega področja si je prislužila metliška BETI.

IBI Kranj je dobil ljubljanskega zmaya za tekstil za notranjo opremo, diplomu pa IDEJA iz Kamnika.

Na sejmu se podeljuje tudi nagrade zlata Jana, ki jih vsako leto dodeli revija Jana najbolj uspešnim kreatorjem.

Časopis Media Marketing pa ocenjuje celotno podobo nastopa na sejmu. Letos je zlati MM s skulpturo pripadel kamniškemu SVILANITU za tržno celovito zasnovan razstaveni prostor. Priznanje zlati MM za likovno domišljeno predstavitev izdelkov pa je dobil jarški INDUPLATI.

Društvo oblikovalcev Slovenije je ocenilo, da je letos najboljša modna kolekcija na sejmu MODA 89 — ženska kolekcija JAIPU, Vesne Gaberšek — Ilgo.

nadaljevanje na 6. strani

nadaljevanje s 5. strani

Zato sem morala najprej poiskati fotografa, oblikovalca in tiskarno. Tako sem si ustvarila nek sistem dela. Helena mi je razložila, da se je najprej lotila izdelave prospekta za prte in zavese. Material za prospekte so snemali v ateljeju fotografa. Pri tem delu je bilo kar precej problemov. Od tega, da je bilo potrebno okoli iskati pohištvo in opremo ter ves drug uporaben material, ki nujno sodi v inventar v izdelavi prospekta. Ko so to uspešno rešili, je bilo potrebno prepričati delavce v tiskarni, da so svoje delo kvalitetno in pravočasno opravili. Helena se je pohvalila, da zelo dobro sodeluje z oblikovalko Tejo Vidovič in fotografom Edom Vidovičem. Zelo je zadovoljna z njunim delom in njuno zavzetostjo, da se dela lotita kadarkoli in ob kateremkoli času.

Tudi v delovni organizaciji ne gre vedno vse brez problemov. Ker se precej časa ni delalo na področju propagande, nekateri enostavno ne razumejo, da je potrebno včasih »le za slikanje« postaviti šotor.

»Pri tem delu mora biti človek zares vztrajen, če hoče izpeljati nalogo, ki si jo zada,« je še pripomnila Helena.

Zanimalo me je tudi, kaj konkretno o položaju in vlogi propagande v delovni organizaciji meni delavka, ki se s tem ukvarja že nekaj let in si je pri svojem delu brez dvoma nabrala precej izkušenj. Takole mi je povedala Helena:

»Leta nazaj smo v Induplati veliko premalo dajali za reklamo. Običajno je bilo nekaj oglasov v tisku in pa kakšno sporočilo na radiju. Pa nič več. Vse to je bilo zagotovo povezano z omejenimi sredstvi za pro-

pagandne namene. Mogoče tudi zelo dobra prodaja in prazna skladišča niso zahtevala in potrebovala toliko propagande. Vse kaže, da v tistem času reklama ni bila nujno potrebna — izdelki so se sami reklamirali.

V zadnjem času pa je bilo za propagando namenjenih nekaj več sredstev. Če pa bi hoteli narediti zares dobro reklamo, npr. na televiziji, bi potrebovali še veliko več denarja. Stroški reklam in oglasov so izredno visoki. Izdelava spota za televizijo, pa lahko povem, stane kar nekaj milijard dinarjev.

V letu 1988. sem imela na voljo 9,5 milijarde din za propagando. S

temi sredstvi sem morala pokriti stroške vzorcev naših izdelkov, stroške na sejmu, oglase, pogodbene obveznosti in tudi raznorazne prošnje za finančno pomoč. Ker sem v preteklem letu izdelovala prospekte, je enostavno zmanjkalo sredstev za še kakšno drugo obliko reklame. Upam, da se bo to stanje v letu 1989 popravilo.

Mislím tudi, da se je stanje na področju propagande v letu 1988 bistveno spremenilo glede na prejšnja leta.

S sogovornico sva se strinjali, da je reklama potrebna in jo taka zvrst proizvodnje kot je naša, tudi nujno potrebuje. Vendar me je opomnila, da je vse delo v zvezi s propagando povezano s precejšnjimi finančnimi sredstvi. »Če bi bil denar, bi bilo tudi propagande več in tudi boljša bi bila,« je še dodala Helena.

Helena je menila, da v tem času pada kupna moč prebivalstva in odločitev za nakup šotora dandanes zahteva temeljit premislek. Tu pa nastopa reklama, ki velikokrat vpliva na odločitev kupca.

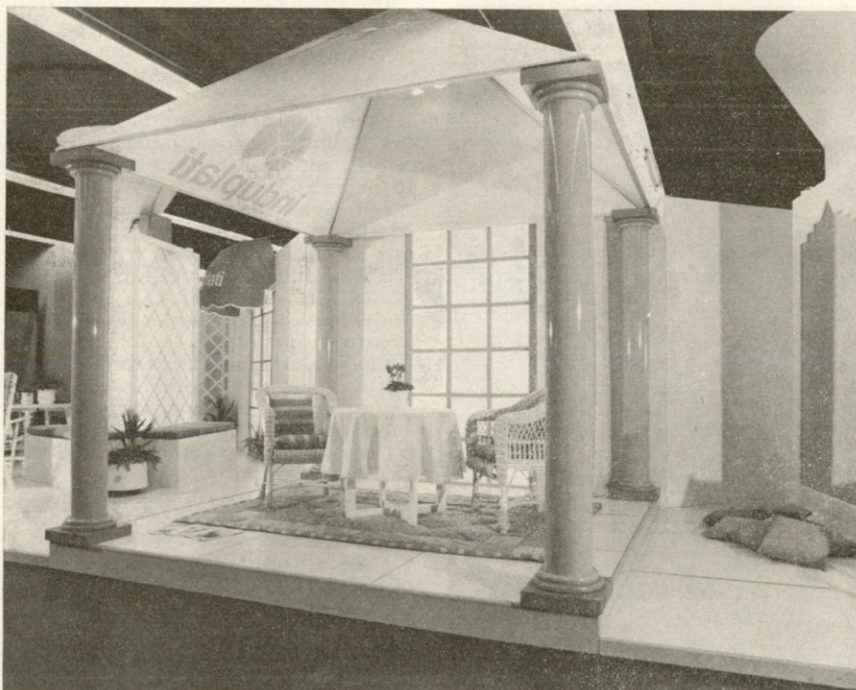
V preteklem letu je bil za propagandne namene izdelan naslednji material:

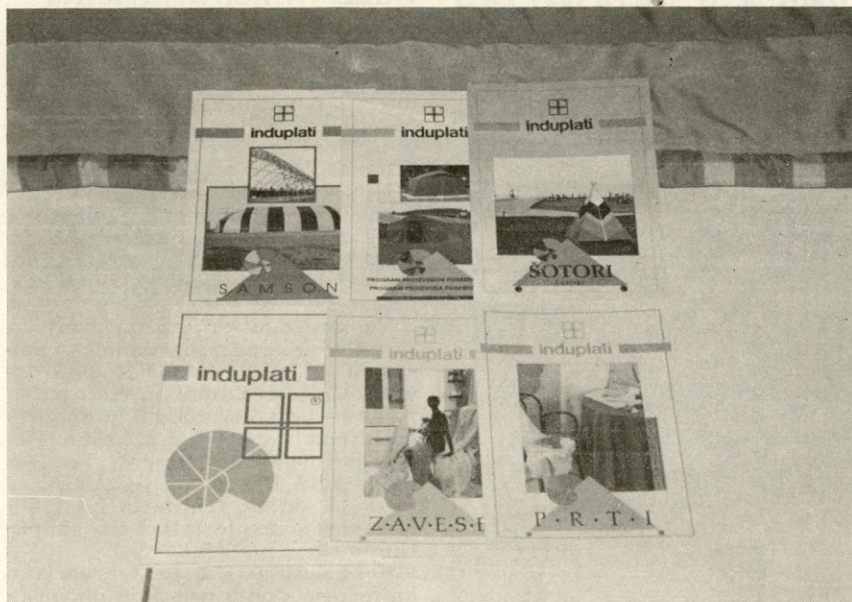
- ovoljne mape
- prospekt: zavese in prti
- prospekt: Samson in Koridor
- prospekt: Program proizvodov posebne izvedbe (vojaški šotori)
- prospekt: Turističnih šotorov

Trenutno je še v izdelavi prospekt predprostorov za prikolicе.

Letos pa načrtujejo izdelavo prospekta za izdelke iz markiznega blaga.

nadaljevanje na 7. strani

nadaljevanje s 6. strani

Nadaljevala pa je: »Iz izkušenj preteklih let lahko povem, da so kupci potem, ko so v oddaji Zdravo na televiziji, videli kratko reportažo o naših šotorih, dobesedno izropali našo trgovino. Ko človek takole gleda obilico reklam na televiziji, se konec koncev začne spraševati in razmišljati — zakaj pa še sami ne bi poskusili s tako reklamo.

Idej in raznovrstnih možnosti je veliko. Niso pa le oglasi in reklame na TV tiste, ki predstavljajo izdelke neke tovarne...

V svetu je zelo razširjena oblika predstavitve najrazličnejših izdelkov — sejem. Precej jih organizirajo tudi pri nas. Induplati s svojimi izdelki sodeluje le na sejmu MODA v Ljubljani. Helena mi je povedala, da je naša delovna organizacija v letu 1987 sodelovala tudi na spomladanskem in jesenskem zagrebškem velesejmu. V naslednjem letu so to sodelovanje opustili. Tako nam je ostal le ljubljanski sejem. Dodala je še, da se je v zadnjem času pojavil sejem INTERTEKSTIL, vendar pa je za nas časovno neustrezen, ker poteka konec januarja. Helena meni, da bi spet morali razstavljati na zagrebškem in mogoče na beograjskem sejmu mode.

V tujini pa se še nismo predstavili na nobenem sejmu.

Naša letošnja predstavitev na sejmu MODA '89 v Ljubljani je bila zelo uspešna. Časopis Media Marketing je jarkemu Induplati dodelil zlati MM za likovno predstavitev izdelkov. O tem, koliko dela je bilo potrebno vložiti v izdelavo tega razstavnega prostora in s kakšnimi problemi in problemčki se je Helena Kosec srečevala pri tem delu, mi je povedala v nadaljevanju najinega pogovora.

»Ker je do nedavnega razvojni sektor urejal razstavne prostore na sejmi, sama pri tem delu nisem imela preveč izkušenj. Vse je pote-

kalo zelo hitro. Ker nismo bili zadovoljni s prvotno določenim razstavnim prostorom, smo zaprosili Gospodarsko razstavišče za spremembo le-tega. Odgovor smo prejeli šele konec decembra. Nato pa se je zelo mudilo. Glavna mizarska in ličarska dela ter šivanje, so opravili naši delavci. Delali so zelo hitro in kvalitetno. Nekaj izvajalcev smo mo-

Fotografija ne prikazuje knjige vtisov na razstavi, niti knjiga ne predstavlja dodatka k dekoraciji razstavnega prostora. Pač pa vidite na mizi priznanje, ki ga je DO dodelil časopis Media Marketing, za likovno domišljeno predstavitev naših izdelkov.

rali poiskati drugod (izdelava nadstreškov in napisov). Iskala sem opremo za razstavni prostor.« Osnupek za izdelavo izložbenega prostora je izdelala Teja Vidovič. In kot kaže se je zopet dobro odrezala. Obiskovalci so se precej zanimali za naš razstavni prostor. Barve, ki so bile razstavljene na našem prostoru so dobesedno pritegnile mimoidoče, da so se ustavili in pogledali blago. Vsi so bili začudeni, saj so prejšnja leta v glavnem takole komentirali našo predstavitev: »Ah, Induplati! To je pa že 15 let isto!«

»Zelo sem vesela, da smo dobili nagrado. Pomeni mi priznanje za delo, ki sem ga opravila v preteklem letu in spodbudo za nadaljnje delo!«

Barbara Venc

Potrebujete doma lepe prte ali dober šotor? Aريدite v **INDUPLATI** - Janje.

Tudi to je propaganda

Heleni Kosec sem se zahvalila za pogovor in ji ob tem zaželela, da bi se propaganda v Induplati še bolj osamosvojila in postavila na lastne noge ter tako krepko pripomogla pri uveljavljanju naših izdelkov na domačem in tujem trgu.

B. R.

RDEČA ZARJA

Izza gora zarja žari,
žari,
rdi namesto ljudi,
ki so človečnost pohodili,
rdi namesto ljudi,
ki so kot ljudje zatajili.

Izza gora zarja žari,
kliče.
Kliče k spoznanju ljudi,
ljudi, ki drug drugega so zatajili,
ljudi, ki za blagor svoj,
svojo okolico so pozabili.

Izza gora zarja žari,
prosi,
prosi vse trdosrčne ljudi,
naj vendar svoja srca omehčajo,
naj vendar tudi drugim
vsaj košček sreče dajo.

Izza gora zarja žari,
upa,
upa, da jo bomo opazili,
upa, da bomo končno spoznali,
koliko manj bilo bi gorja,
če s čustvi se drugih ne bi igrali.

Danica

NOVA MEHANIČNA DELAVNICA V RADOMLJAH

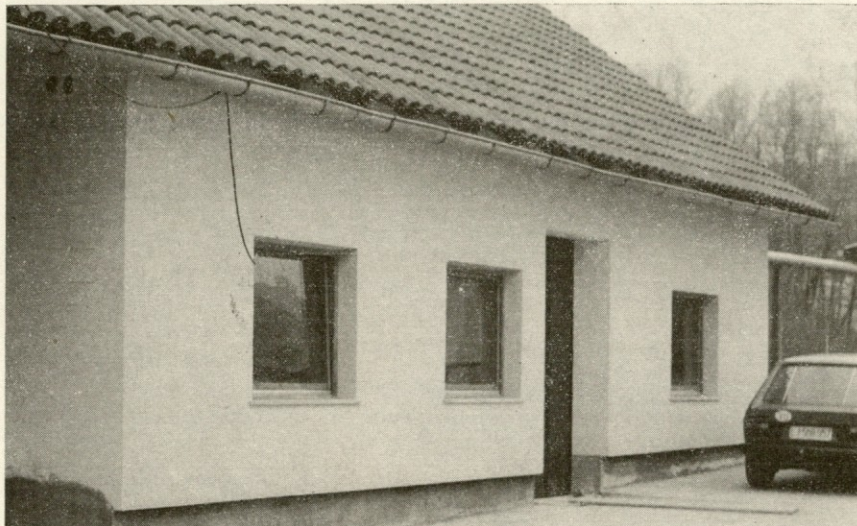
Poleg kolesarnice se v Radomljah blešči sveže zgrajena in belo ometana zgradba. To je mehanična delavnica. Dela še niso končana. Trenutno dela mojster na centralni kurjavi, instalacijah, skratka zaključuje groba notranja dela.

Mojster Pirnat mi je povedal, da bo delavnica končana in odprta konec februarja, kar pa oba mehanika v Radomljah (pa še kdo) ko-

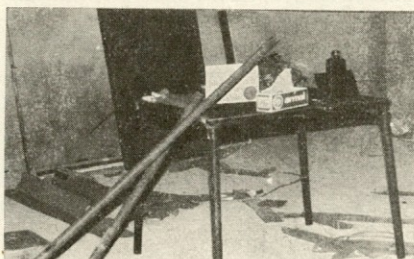
maj čakata, saj sta imela do sedaj precej težke pogoje za delo.

Obratovodkinja, Gordana Gardaševič mi je povedala, zakaj so šli v to investicijo:

»Ker imamo raznovrstno proizvodnjo, uporabljamo tudi različne šivalne stroje. Vedno pa ne uporabljamo vseh šivalnih strojev. Odvisno od proizvodnje, seveda. Vsi ti šivalni stroji, ki niso v uporabi,

Nova mehanična delavnica v Radomljah

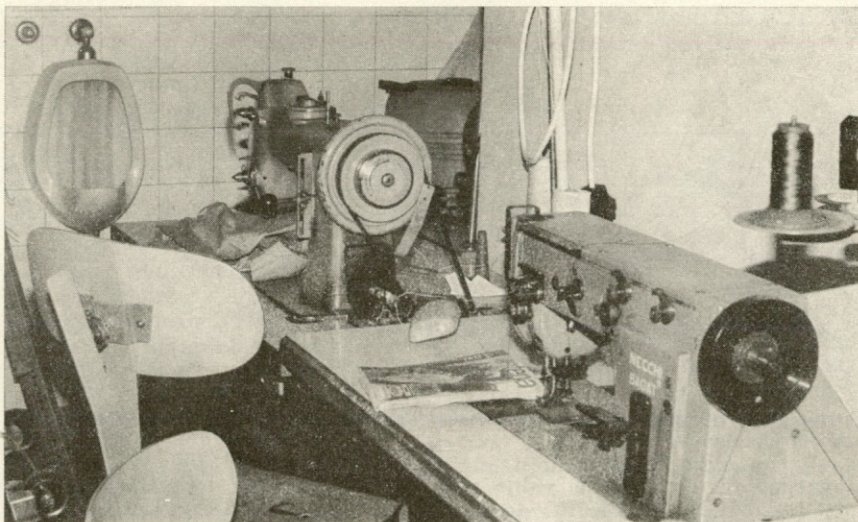
Detail iz delavnice

se sedaj gnetejo in odvzemajo prostor na straniščih, v garderobah in na podstrešjih. Skratka, raztreseni so po vseh obratih. S tem, ko so spravljani le za silo pa se seveda uničujejo in hitreje kvarijo.

Z novo mehanično delavnico smo rešili ta problem. Vsi šivalni stroji, ki ne bodo v uporabi, bodo spravljani v prostoru te nove delavnice.

Tako bo zgradba opravljala dve nalogi: bo skladišče strojev in mehanična delavnica obenem.

B. R.

Moško stranišče je obenem tudi skladišče za šivalne stroje, ki trenutno niso v uporabi...

PRIREDITEV OB KULTURNEM PRAZNIKU

Preživeli smo pustovanje in kulturni praznik, ki ga Slovenci praznujemo 8. februarja ob dnevu smrti našega največjega slovenskega pesnika, Franceta Prešerna. Ob tej priložnosti se po vsej deželi odvijajo številne kulturne prireditve. Večina prireditev v Kamniku in Domžalah se je do izida našega časopisa že iztekla, objavljamo pa nekatere, ki bodo trajale ali potekale nekoliko kasneje.

Na sam dan kulturnega praznika so v Veroniki odkrili spominsko ploščo ob 120-letnici ustanovitve Narodne čitalnice v Kamniku, nato pa so v razstavišču Veronika odprli retrospektivno razstavo del Leona Homarja (mala plastika), ki bo **OD-PRTA VSE DO 25. FEBRUARJA**.

Od 13. do 14. februarja bo v OŠ Krašnja, srečanje lutkovnih skupin Gorenjske.

V Mengšu pa bo 16. februarja v kulturnem domu osrednja občinska prireditev ob kulturnem prazniku. Na njej bodo tudi podelili Kersnikove plakete.

B. R.

ZAHVALE

Ob izgubi dragega očeta

MITJA ZUPANČIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz konfekcije Radomlje, za denarne prispevke in izrečeno sožalje.

Marjeta Korošec z družino

Ob smrti mojega očeta

ANTONA HAJDINJAKA

se zahvaljujem delavcem obrata vzdrževanje, za izrečeno sožalje in izdano pomoč.

Žalujoča hčerka Marija z družino ter sinova Štefan in Tone

Ob nenadni izgubi moje drage mame

ANTONIJE BIDER

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izraze sožalja, spremstvo na njeni zadnji poti in denarno pomoč.

Ivanka z družino

Ob smrti moje mame

FRANČIŠKE PROSENC

se zahvaljujem sodelavcem iz službe za informatiko za velenec. Hvala vsem za izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Hčerka Minka Zaveršnik

Ob izgubi moje mame

FRANČIŠKE BERGANT

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Konfekcije za izrečeno sožalje, darovano cvetje in denarno pomoč.

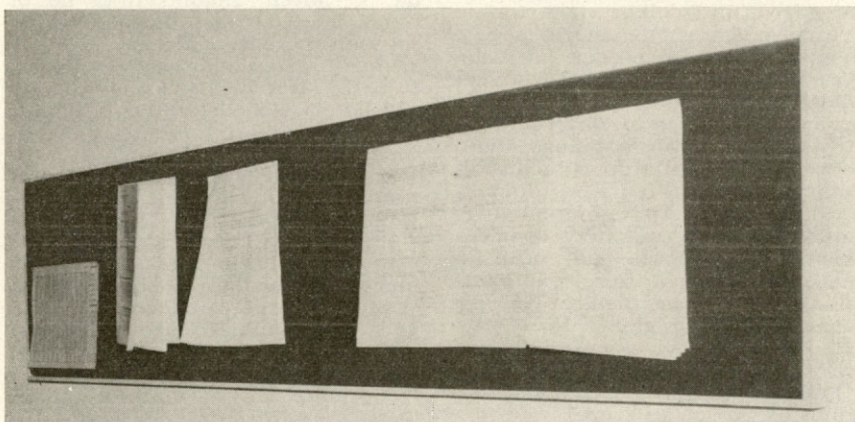
Sin Janez Bergant z družino

Naše oglasne deske

Mediji nas dandanes zasipajo z informacijami z vseh strani. Radio, televizija in časopisi ter revije so prave zakladnice vestičk, poročil, komentarjev in čenč. Prav težko si je že izbrati vir informacij, ki bi bil primeren in dovolj objektivni. Sploh pa trdijo nekateri, da je danes potrebno za objektivno resnično vest prebrati več časopisov z različnih koncev Jugoslavije in pri tem še spremljati tuja poročila.

Težko je v teh časih posamezniku, ki želi biti »na tekočem« o raznoraznih zadevah. Pa najsi bo to o problemih v svetu, v domovini ali pa celo v neposrednem okolju, kjer živi in dela.

Prav zaradi vsega naštetega, bo na pomlad stala na poti v menzo nova centralna oglasna deska, ki naj bi izboljšala pretok informacij v naši DO. Imela bo dodatek — nabiralnik, kamor bodo delavci lahko metali vprašanja in pripombe glede dela in življenja v delovnem okolju. Neposredno bosta povezana oglasna deska in naš Konoplan. Na vprašanja, ki jih bodo delavci zastavljali v nabiralnik, se bo odgovor objavil v Konoplanu. S tem bi omogočili, da bi delavci dobili kar najbolj temeljita pojasnila o delovanju in poslovanju lastne delovne organizacije. Razmere so dandanes take, da se navaden zemljan res

Kako pa se obveščamo delavci v Induplati? Ne bi pisala o našem mesečniku — Konoplanu. O tem kdaj drugič. Bolj aktualne in zanimive se mi zdijo druge vrste izmenjavanja informacij — ustne informacije in oglasne deske. Slednje predstavljajo edino »alternativo« tovarniškemu glasilu. Oglasne deske v Induplati so raztresene po vseh obratih. V nekaterih sta dve, običajno pa je ena sama, odvisno od velikosti obrata. Nekakšna centralna oglasna deska je tista pri izhodu DO — pri varnostniku. Deluje pa precej žalostno. Na njej običajno izvemo, kdaj v Domžalah gostuje Tof s svojo ekipo, kje se kaj ponovi prodaja in podobno.

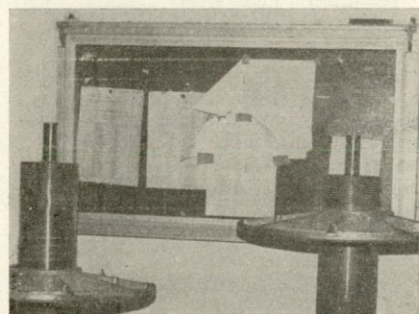
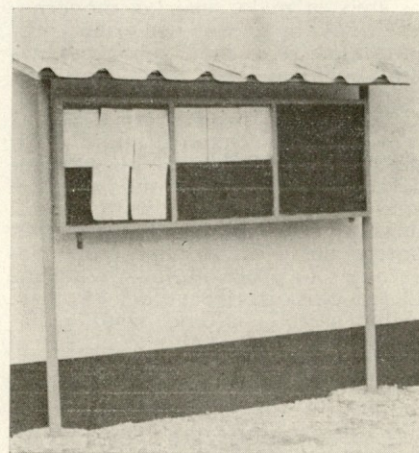
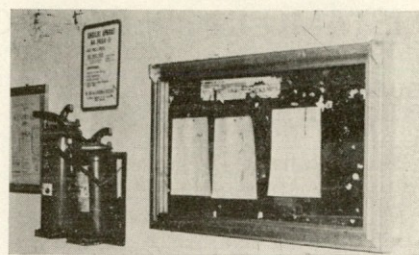
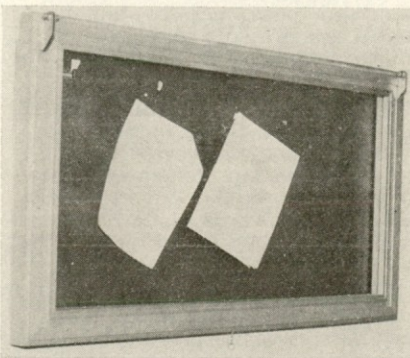
Ostalim oglasnim deskam se ne godi dosti bolje. Nekateri so preplepljeni s starimi obvestili, spet na drugih visi zapisnik z delavskega sveta in jedilnik za tekoči teden pred njo pa je naložena cela gora materiala, tako da delavec lahko le od daleč vidi, da nekaj belega visi na deski.

Že na pogled pa naše oglasne deske ne vabijo mimoidočih, da se za trenutek ustavijo in informirajo o novih sklepih z delavskega sveta in o drugih obvestilih.

Zares je nujno, da se na tem področju kaj spremeni. Dober delavec je tudi dobro informirani delavec. Ne gre se zanašati na čenče, ki jih širijo nezadovoljni posamezniki (te pa običajno obveljajo za sveto resnico).

težko znajde med vsemi zakoni in predpisi, ki mu krojijo življenje.

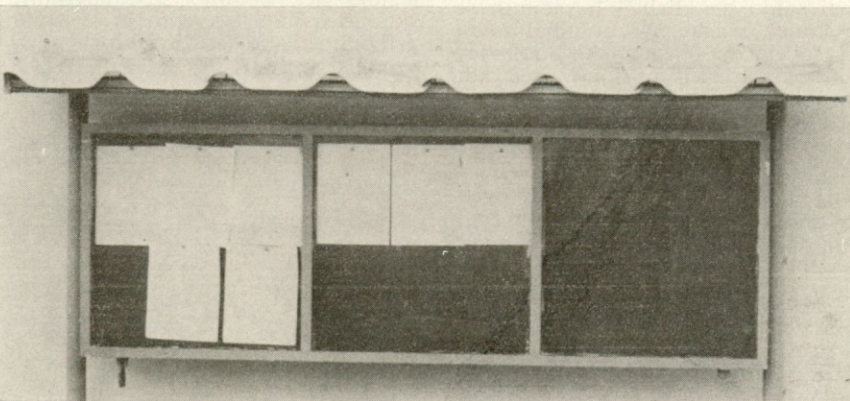
Toliko! Kaj več o novi oglasni deski bomo napisali, ko bo le-ta

Kaj piše na deski?

stala na svojem mestu in začela služiti svojemu namenu. Od vseh nas pa je odvisno, kako jo bomo znali izkoristiti. To, da je potrebno obstoječe informiranje izboljšati in poživiti pa čivkajo že vrabci na drevju okoli naše DO. Ker ni denarja za centralno ozvočenje, bomo skušali s novim in svežim informiranjem kar najbolj popestriti razširjanje informacij.

B. R.

BOJIM SE NAŠE NEELASTIČNE POLITIKE...

Božo Kuharič — glavni direktor Mure

»Mi smo velik konfekcijski proizvodni sistem. Najbrž bi v Evropi težko našli večjega. Toda opredeljeni smo za malo serijsko, moderno, kvalitetno in izvozno usmerjeno proizvodnjo. Tem, med seboj povezanim pogojem, smo morali prilagoditi organizacijo velikega sistema, ki je zdaj po organizacijski shemi zelo elastičen. Organiziran je tako, da se lahko hitro prilagaja povpraševanju doma in v tujini zato, ker smo poleg specializacije proizvodnega procesa specializirali tudi nekatere službe, ki so neposredno povezane s to proizvodnjo — tehnično in tehnološko pripravo dela, komercialno službo, prodajo, izvoz, nabavo in kreativno službo. Z decentralizacijo teh služb smo pridobili fleksibilnost in zahtevam trga se lahko zelo hitro prilagajamo ne samo v proizvodnji, ampak tudi v prodaji, nabavi in funkcijah izvoza.

Ko pride leto 1992, moramo biti odlično pripravljeni za najmodernejšo tehnologijo, organizacijo dela, da bomo lahko sprejeli konkurenčno borbo. Opremljeni moramo biti z znanjem in strokovnjaki, ki se bodo sposobni spopasti s problemi. Ne bojim se tega trga, če bomo uspeli priti nanj. Bojim pa se naše neelastične politike, ki se mu bo težko približala.«

GV

(priredila B. R.)

Kakšne so letos možnosti za zmanjševanje terjatvenega salda Jugoslavije do »klirinških« držav, zlasti do Sovjetske zveze? Na Gospodarski zbornici Jugoslavije so povedali naslednje:

Mule Grujišić (v zbornici zadolžen za ekonomske odnose z državami SEV)

Največji je nakopičeni presežek v menjavi s Sovjetsko zvezo. Terjatveni saldo na klirinških računih se je konec lanskega leta gibal okoli 1,8 milijarde obračunskih dolarjev ali kakšnih 550 milijonov več kot na pohodu v letu 1988. Nastanek tega je povezan z neko našo nedisciplino, namreč, da sklepamo posle, ne da bi vedeli, če za njih obstaja kritje. Poleg tega nismo oblikovali nobenih predpogojev, da bi suficit zmanjševali, marveč smo ga povečevali.

Eden glavnih razlogov nastanka tolikšnega presežka s Sovjetsko zvezo je pocenitev nafte, ki pomeni najtežje postavke njenega izvoza v Jugoslavijo. Po mehanizmih klirinške

menjave je to avtomatično pomenilo dokajšen presežek. Ker SSSR nima ustreznega izvoznega blaga, na večje količine izvoza nafte pa ni pristala, bi morali potemtakem krepko omejiti jugoslovanski izvoz na njene trge. To bi bilo škodljivo in tudi nemogoče, saj bi s tem potrgali še veliko sklenjenih poslov, verjetno pa še zmanjšali nizko izkoriščenost proizvodnje.

Približno 85 odstotkov sovjetskega izvoza v Jugoslavijo so surovine in reprodukcijski material, ostalo je strojogradnja in blago široke potrošnje. Sestava domačega izvoza na sovjetski trg je ravno obratna in s tega stališča za Jugoslavijo ugodna, saj z izvozom izdelkov višje stopnje predelave dosega ugodnejše pogoje menjave. Tudi to je eden od razlogov velikega presežka. Terjatveni saldo je eden močnih argumentov sovjetske strani za to, da bi njihova strojogradnja izvozila v Jugoslavijo še za kakšno milijardo obračunskih dolarjev. Glavna ovira je domače upadanje investicij. Ne moremo uvažati niti opreme, za katero bi lahko sklenili uvozni posel. Tudi tečaj klirinškega dolarja je tozadevno opravičil svoje — mnogi izdelki iz SEV so za nas postali dragi.

Predrag Minjević (za ekonomske odnose s Sovjetsko zvezo)

Letošnji protokol o blagovni menjavi, o katerem se še dogovarjamo, smo s sovjetsko stranjo zastavili na strogo uravnoteženi menjavi tako, da se presežek ne bi smel povečati. Menjalni posli naj bi bili nekaj manjši kot prejšnja leta, kakšnih 5,1 milijarde klirinških dolarjev v obe smeri.

Na zadnjem zasedanju medvladnega komiteja SSSZ in SFRJ so se sporazumeli o pretvorbi 555 milijonov obračunskih dolarjev terjatvenega salda v dolgoročni kredit Sovjetski zvezi. Zvezna vlada bo v kratkem predložila tudi ukrepe, ki naj bi vplivali na zmanjšanje jugoslovanskih terjatev.

Precej je razmišljanj o tem, da naj bi spremenili obstoječe mehanizme plačevanja v menjavi. Predlagano je, denimo, ustanavljanje skupne banke, a vse to je še stvar prihodnosti, ki so jo odprli novi predpisi v SZ.

GV

(priredila B. R.)

TUJ KAPITAL, TEHNOLOGIJA IN IZOBRAŽEVANJE

Predzadnji dan v letu 1988 je skupščina SFRJ na seji Zbora republik in pokrajin sprejemala predloge številnih zakonov. Med njimi je bil tudi **Zakon o tujih vlaganjih**.

Veliko pripomb je bilo izrečenih že ob osnutku in nato v predlogu. Pa kljub temu novopečeni zakon ni »pečen« tako kot bi moral biti. Nekateri trdijo, da se naši tvornici in oblikovalci zakona obnašajo tako, kot da ležijo pred našimi mejami celi kupi tujega kapitala, ki komaj čaka, da bi vdrl v našo deželo. Kot primer lahko navedem, da po novem zakonu tuji ne bi mogli imeti stoddotnega deleža v jugoslovanskem podjetju. Le v turizmu bi naredili izjemo. Bogati tujec bi sicer lahko vložil v izgradnjo hotela sto odstotkov. Toda njegov lastnik bi bil lahko le toliko časa, dokler si ne bi poplačal vseh vloženih sredstev. Potem bi moral prepustiti hotel lokalnemu jugoslovanskemu podjetju...

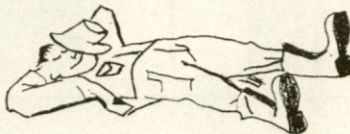
Pri nas v zadnjem času zelo malo investiramo. Zelo zgovorna je primerjava z obdobji v ZR Nemčiji. V tej državi so izredno veliko vlagali v tehnološko posodabljanje proizvodnih zmogljivosti. Pri tem ne gre zgolj za vlaganje v stroje in opremo, temveč je izrednega pomena izobraževanje kot osnova znanju, ki pa tudi ni zastoj, ampak so zanj potrebna velika sredstva. Avtor navaja podatke A. Görza. Po njem je bilo sorazmerje med vlaganji v posodobitev proizvodnje — za stroje, industrijsko opremo in podobno — naslednje: V obdobju 1955—1960 je bilo vloženih 100 milijard DEM in odprtih 2 milijona novih delovnih mest. Za vsako delovno mesto je bilo potrebnih 50.000 DEM.

Naslednjih pet let je bilo vloženih 100 milijard DEM, 0,4 milijona je bilo novih delovnih mest — torej, za vsako delovno mesto je bilo treba investirati 250.000 DEM, kar je petkrat več kot v prejšnjem obdobju. V tem času je oprema delovnega mesta čedalje zahtevnejša, zato pa zmogljivjša, to pa terja tudi drugače izobraženega in usposobljenega delavca.

V obdobju 1965—1970 je bilo pri enaki vsoti 100 milijard DEM ukinjenih 100.000 delovnih mest. To pomeni, da pri zmanjšanem številu zaposlenih, preostali delajo s še dražjo opremo, njihovo znanje pa mora biti na veliko višji ravni. Dostikrat za strojem stoji »diplomirani inženir«.

V obdobju 1970—1975 je prav tako vloženih 100 milijard DEM, ukinjenih pa je bilo že 500.000 delovnih mest. Tak trend se nadaljuje. Visoka tehnologija čedalje hitreje odpravlja »delovna mesta«. To brezposelnost blažijo z zaposlovanjem v terciarnih kvartnih storitvenih

nadaljevanje na 11. strani

nadaljevanje z 10. strani

dejavnostih ter s prešolanjem, prekvalifikacijo zaposlenih...

Za primerjavo tem podatkom navaja avtor program, ki je stekel predlani na Kosovu.

V obdobju 1985—1990 naj bi realizirali deset programov za zaposlitev 10.000 delavcev, kar naj bi terjalo 100 milijard dinarjev. Ne glede na našo inflacijo, počasnost pri investiranju itd., je na delovno mesto predvidenih 5.000 DEM investicijskih sredstev, kar je štirikrat manj kot v ZRN pred desetimi leti. Toda tam so toliko vložili za ukinjanje delovnih mest, ne za njihovo odpiranje. Tu je očitno velik paradoks!

V razvitem svetu je bilo pred dvajsetimi leti potrebnih čedalje več sredstev za odprtje delovnega mesta, danes pa je potrebno čedalje manj sredstev za ukinitev delovnega mesta — ob hkratni povečani produktivnosti, kakovosti, odzivnosti za zahteve trga...

Avtor navaja faktorje, ki prispevajo k rasti družbenega proizvoda, kateri nastopajo v naslednjih razmerjih:

tehnologija — znanje	59 %
kapital	27 %
delovna sila	14 %

Očitno je, da brez kapitala ne gre, da pa je »delovna sila«, ki je pri nas ena najvažnejših postavk, veliko manj odločilna za napredek družbe. Človek in tehnologija sta danes v prežetosti z najmodernejšim znanjem. Če bi hoteli izpostaviti primerjavo med ZRN in Jugoslavijo (!!!), bi morali zagotoviti v petih letih za zgolj eno tretjino zaposlenih, sredstva od 10 do 15 milijard DEM letno!

Če potegnemo črto pod temi številkami, lahko ugotovimo še, da nam je potrebno v naslednjem desetletju zgolj za opremo in dodatno izobraževanje, nekako od 25 do 35 milijard DEM letno! To je dobršen del našega enoletnega družbenega proizvoda ali skoraj celoten zunanji dolg Jugoslavije! Takega kapitala pa nimamo!

Po članku iz Dela priredila:
Bogdana Rejc

Po plačo bom še prišla

Ivanka Pivec, pripravljalnica

Po nekaj več kot tridesetih letih dela v Induplati, odhaja v pokoj PIVEC IVANKA iz pripravljalnice. Malo pred odhodom sem jo poiskala in povedala mi je, da je v Induplati prišla 3. 7. 1956. leta.

»V začetku sem delala v mokri predilnici. Moj mojster je bil Janko Ukmar. Začetek je bil težak, tako kot povsod. Delala sem na tri izmene. Tudi vse sobote smo delali. Včasih smo bolj in več delali,« je pripovedovala Ivanka.

Ko sem jo vprašala, kaj bo počela z vsem tem prostim časom, je odgovorila, da ji tudi doma dela

ne bo zmanjkalo. Poznało se bo, da je Ivanka v pokoju, ker bo delo na vrtu še bolj temeljito opravljeno. Tudi na sodelavce ne bo pozabila. Če ne prej, bo v Induplati prišla po plačo.

B. R.

VESELO V POKOJ

Ko je padla naša vlada, pa še novica iznenada, da čeprav bo slaba plačka, v pokoj odšla bo »RAČKA«. Se že Milka skoraj cmeri, Ivanka, prosim ne zameri. Med nama bil je hud prepah, da še šefom je zastajal dih. Ko ne bo nič več Ivanke, kdo previjal bo ostanke. To zdaj Jožeta skrbi, da še za rebulo mar mu ni. Na dopust nič več na morje, ampak k njej v Zlato polje. Tam cenjša bo pijača, pečenka, šunka ali krača. Zdaj zvrnimo ga na eks, da zvečer bo boljši seks. O madonca to je raj, se oglasi Janez Belaj. In na koncu Ivanka, sreče ti obilo, to želi ti Francelj z Miro.

Franc Kurent

POROČILO O BOLNIŠKIH IZOSTANKIH ZA LETO 1988

DO »IDUPLATI« JARŠE

Izpadle ure zaradi bolezni do 30 in nad 30 dni	99.435
Izpadle ure zaradi nesreč pri delu do 30 in nad 30 dni	6.846
Izpadle ure zaradi nege in spremstva	17.646
Izpadle ure zaradi rednega in podaljšanega porodniškega dopusta	92.651
SKUPAJ:	216.578

Povprečno zaposlenih delavcev	1003
Možnih del. ur	2200

Izostanki v %

Izostanki zaradi bolezni	4,51 %	Povpr. izpadlih ur na enega zap.	99
Izostanki zaradi nesreč	0,31 %	Povpr. izpadlih ur na enega zap.	6
Izostanki zaradi nege in spremstva	0,80 %	Povpr. izpadlih ur na enega zap.	17
Izostanki zaradi por. in pod. por. dopusta	4,20 %	Povpr. izpadlih ur na enega zap.	92
SKUPAJ:	9,82 %	SKUPAJ:	214

Zakrpano prijateljstvo je kot zakrpana zračna blazina, vedno obstaja nevarnost, da se znova potopi.

Če ne znaš uporabljati rok za pomoč, jih tudi za udarce ne uporablja!

Danica

V tem letu bi rada v našem časopisu uvedla zelo praktično rubriko t. j. Male oglase.

V tako velikem kolektivu kot je Induplati je lahko rubrika zelo koristna. Odvisno seveda od tega ali boste pripravljeni sodelovati ali ne. Zato pozivam vse, ki bi radi prodali kakšno reč, ali jo kupili, pa je po dolgem iskanju niste našli v trgovinah, ali če bi radi zamenjali kakšno stvar — prinesite v kadrovske službe (ali pa me ustavite na dvorišču, poiščite na upravi...) na listku napisan oglas. Oglas bo objavljen brezplačno v tekoči številki Konoplana.

48

Prodajam dve kolesi BMX. Eden je velik (yo) in eden majhen (iz Avst).
TEL. 724-265
Majhenič Barbara (bratovi kolesi)
LJUBLJANSKA 68
61250 Domžale

Prodajam otroški voziček.
Nekrop Nada TEL. 724-773
PREŠERNOVA UL. 45
61250 Domžale

Barbara in Vesna v svojem časopisu »Pink Panther« objavljata tudi oglase. Šolski časopis je tako še bolj zanimiv in pester.

Tole pa je nekaj primerov oglasov:

— Prodajam dobro ohranjen plašč št. 42. Kumer Diana, obrat predilnice

— Otroško kolo znamke BMX zamenjam za kolo PONNY. Jože Grm, obrat konfekcije Radomlje

— Zamenjam drsalke št. 37 za drsalke št. 42. Jože Vuk, tkalnica.

Naj vam ob tem nikar ne bo nerodno. Smo velik kolektiv in če si med seboj ne bomo pomagali, nam ne bo pomagal nihče.

Urednica

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moža in očeta

VALENTINA DRČARJA

se zahvaljujem IO sindikata, obratu predilnice in sukalnice ter celotnemu kolektivu Induplati za podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žena Vida s hčerko Ido in sinom Marjanom

Zelo napeto je bilo v torek popoldne v kadrovske službi. Napovedalo se je žrebanje novoletne nagradne križanke. Komisijo, ki je opravila žrebanje, so sestavljale tri članice:

Danica Blejc — sestavljalka križanke;

Melita Avbelj — članica komisije in tista, ki je izžrebala nagrade;

Bogdana Rejc — urednica Konoplana in zabeleževalka pomembnega trenutka.

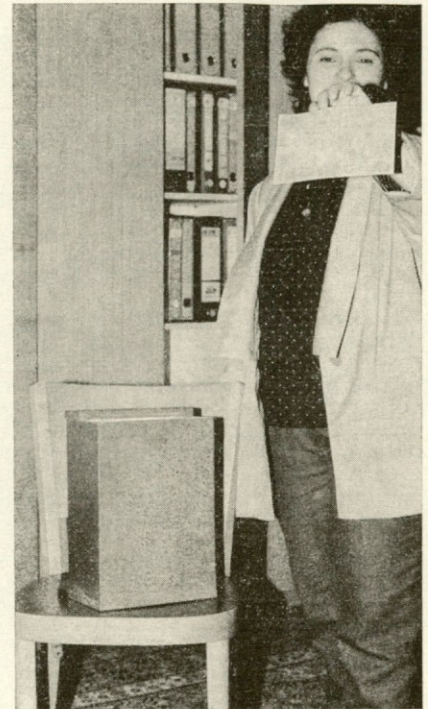
Danica in Melita sta takole dobro razpoloženi ogledovali skrinjico, kjer je bilo spravljenih 21 rešenih križank. Kdo bo srečni nagrajenec?

»Skrinja« z rešenimi križankami je stala sredi sobe in Melita je najprej izžrebala 3. nagrado. Danica je križanko pregledala in ugotovila, da je pravilno rešena. Poslala pa jo je Anica Zupan iz tkalnice. Druga nagrada je šla v Preserje, in sicer v roke Barbari Novosel, ki je prav tako pravilno rešila križanko. Postalo je zelo napeto. Pred nami je bilo žrebanje 1. nagrade. Danica jo je odprla in v tem trenutku smo že vedeli, da je glavni nagrajenec, zmagovalac in eno-milijonar, tovariš Franc Lončar iz obrata vzdrževanje. Čestitamo!

Rezultati žrebanja Novoletne nagradne križanke:

1. nagrada: 10.000 din — Franc Lončar, vzdrževanje
2. nagrada: 5.000 din — Barbara Novosel, Preserje
3. nagrada: 2.500 din — Anica Zupan, tkalnica

V uredništvo je prispelo 21 rešenih nagradnih križank. Ker vse tako kaže, da se radi ukvarjate z reševanjem križank, vam je Danica Blejc tokrat pripravila križanko za kratek čas. Ta sicer ni nagradna, bo pa zagotovo popestrila tako tole številko Konoplana, kot marsikatero popoldne vnetih reševalcev.

Hopla! In Melita je iz skrinjice potegnila še tretjo — glavno nagrado novoletne nagradne križanke. Danica jo je pregledala in zmagovalac je bil znan. To je Franc Lončar iz obrata vzdrževanje.

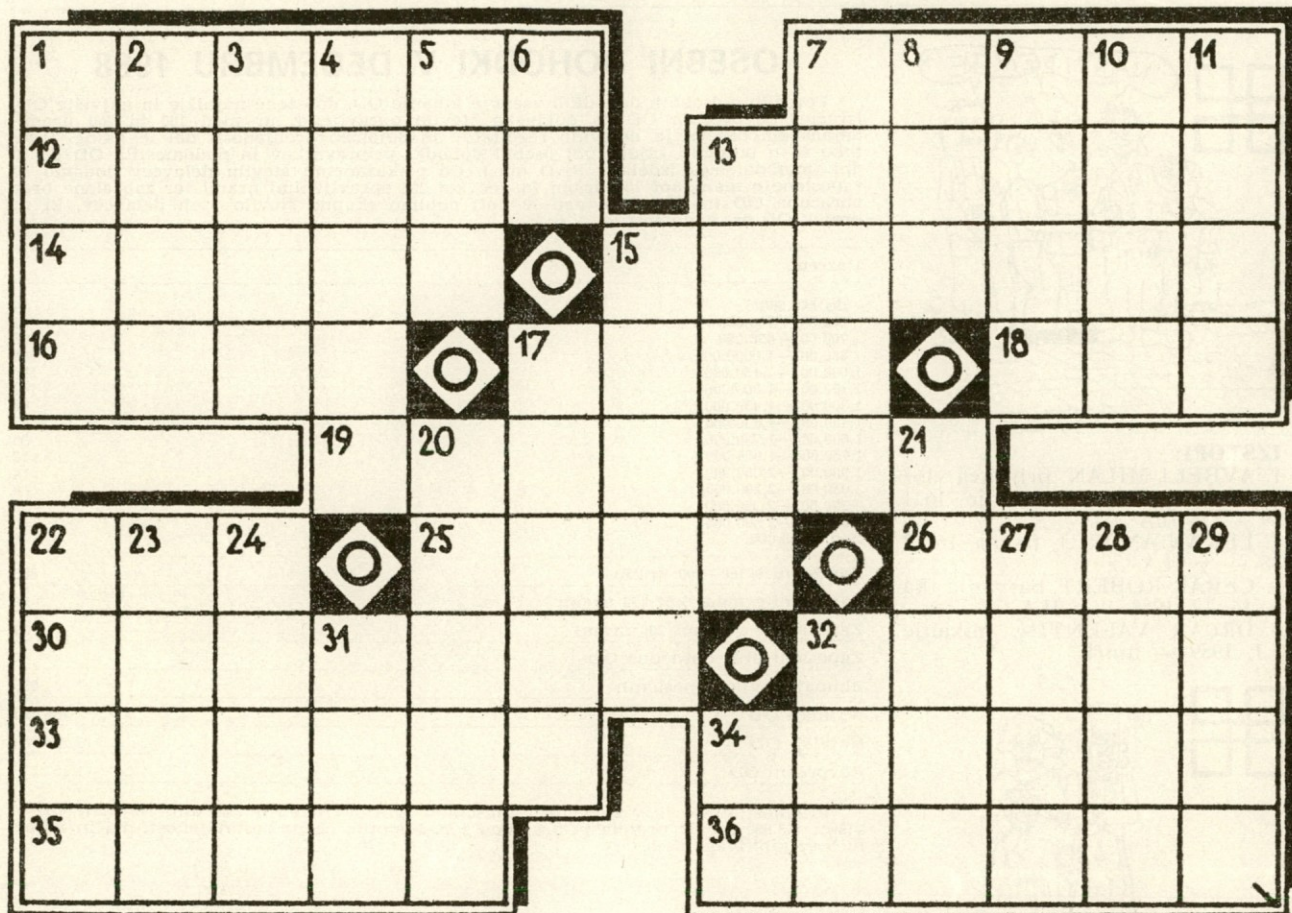
REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. kroki, 6. Bats, 10. stopa, 15. Ojdip, 16. okra, 17. rimar, 18. parnik, 20. Induplati, 22. Ivi, 23. Os, 25. Kam, 26. IJ (Ipavec Josip), 27. tin, 28. imamat, 30. Frane, 33. Ana, 34. Tzara, 35. Sremac, 36. Rakovnik, 38. vtisi, 39. obod, 40. Arizonka, 43. Asmara, 45. masker, 46. LR (Lojze Rozman), 47. vlak, 48. tortar, 49. bog, 50. EA, 51. prt, 52. Al, 53. gobe, 54. Smederevo, 59. Arakan, 61. tamar, 62. voda, 64. plast, 65. Arosa, 66. Izak, 67. galea.

NAVPIČNO: 1. Kopitar, 2. Rjavina, 3. odrin, 4. kin, 5. IPI, 6. Bo, 7. aki, 8. Trnka, 9. Sadat, 10. srp, 11. til, 12. Ema, 13. patina, 14. Ari-
jec, 19. komanda, 21. um, 24. sari, 28. izvor, 29. mak, 30. frizer, 31. re-
sor, 32. amin, 34. tobak, 35. stikala, 37. koma, 38. vrsta, 40. aar, 41. klo-
base, 42. argenta, 43. Avesta, 44. sla-
mar, 45. motvoz, 48. Trevi, 49. bokal, 51. PR, 53. gala, 55. EMO, 56. das, 57. era, 58. oda, 60. RPG, 63. AK.

Danica

Križanka za razvedrilo

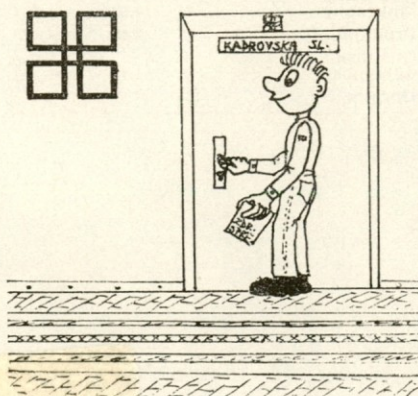

VODORAVNO: 1. temelj, podlaga, 7. prečna nit v tkanini, 12. moški s poraščeno brado, 13. preorana njiva po žetvi, ki je ne posejemo, 14. vodja oktobrske revolucije (1870 do 1924), 15. premožneš, bogatin, 16. arabsko moško ime, 17. kalcijev karbonat, 18. desni pritok Volge (1480 km), 19. najvišja gora na svetu, 22. ime pevcu Jürgensa, 25. samec domače živali, 26. krmilna rastlina, 30. del konjske opreme, 32. melodija, 33. ime jugoslov. politika in publicista (Keršovani), 34. vrsta literarnega dela z zbadljivo vsebino, 35. področje, 36. sodelavec ljubljanske TV (Aleks).

NAVPIČNO: 1. zemeljska obla, 2. pokrajina med Savo in Donavo, v. podaljšek Slavonije, 3. Zolajev roman, 4. francosko žensko ime, 5. jezero v Turčiji, 6. Anica Černejeva, 7. mesto v Nevadi (Las...), 8. slavilna pesem, 9. Josip Broz, 10. identičen, 11. oluščeno proso, 13. težka volnenena tkanina za lovške obleke, 15. knjižna založba v Ljubljani, 17. že umrli slov. gledališki in filmski igralec (Stane), 20. staroslovansko božanstvo voda, rek in morij, 21. livada, 22. vstaja, 23. nevestino premoženje, 24. ovitek, omot, 27. pripovedni pesnik, 28. država v južni Ameriki, 29. menično jamstvo, 31. organ vida, 32. zelenje pri repi, 34. sičnik in šumnik.

OBILU UŽITKA OB REŠEVANJU TELE KRIŽANKE,
VAM ŽELI UREDNIŠTVO KONOPLANA!

OBVESTILA IZ KADROVSKE SLUŽBE

VSTOPI:

1. JURAS TATJANA, raztezanje, 4. 1. 1989
2. NOVAK IRENA, delavka v upravi, 4. 1. 1989

3. DRAGAR IVANKA, previjanje, 9. 1. 1989

4. TESTEN MARIJA, priprava barv in kemikalij, 16. 1. 1989

5. KVEDER MIROSLAV, pomožni transportni delavec, 16. 1. 1989

6. KOKALJ MARJAN, delavec v obratu kovinskih konstrukcij, 16. 1. 1989

7. ŠTEBLAJ TOMAŽ, priprava vložka, centrifugiranje in sušenje, 23. 1. 1989

8. ANDREJKA RAFAEL, delavec v obratu kovinskih konstrukcij, 23. 1. 1989 — iz JLA

9. RAK STANKO, mazanje strojev, 23. 1. 1989 — iz JLA

10. CERAR JANEZ, tkanje tkanin, 16. 1. 1989 — iz JLA

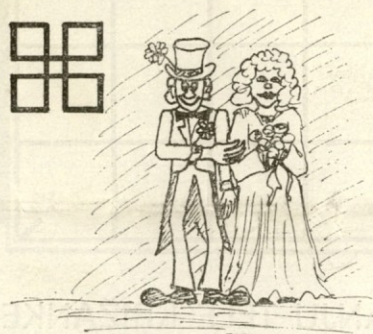
11. BREGAR JANEZ, delavec v ceradnem oddelku, 30. 1. 1989 — iz JLA

obvestila iz kadrovske službe

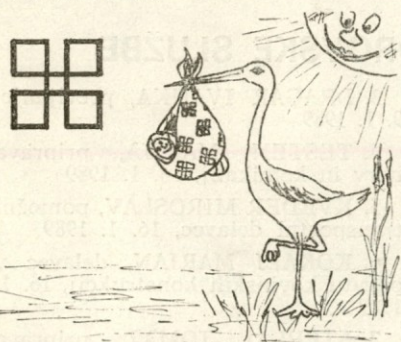
IZSTOPI:

1. AVBELJ MILAN, priprava vložka, centrifugiranje in sušenje, 16. 1. 1989 — v JLA
2. LEKAN ANDREJ, tiskar, 16. 12. 1988 — v JLA
3. CERAR ROBERT, barvanje tkanin, 16. 12. 1988 — v JLA
4. DRČAR VALENTIN, mikanje, 21. 1. 1989 — umrl

POROČILI SO SE:

1. CERAR BERNARDA iz predilnice, poročena TIČ
2. GRILJ Marija iz predilnice, poročena PER

RODILI SO SE:

1. LAUTAR MARIJI iz uprave, hči LUCIJA
2. HLASTEC BRIGITI iz tkalnice, sin SAŠO
3. KLOPČIČ ZDENKI iz predilnice, hči KATJA
4. VODLAN ROZI iz tkalnice, hči ANITA

OSEBNI DOHODKI V DECEMBRU 1988

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami, dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pripravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obr.). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 urami in več kot 200 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejeli OD oz. nadomestilo.

Razred

do 540.000	4
540.001—700.000	21
700.001—850.000	105
850.001—1.000.000	208
1.000.001—1.150.000	185
1.150.001—1.300.000	142
1.300.001—1.450.000	63
1.450.001—1.600.000	49
1.600.001—1.750.000	30
1.750.001—1.900.000	13
1.900.001—2.050.000	14
2.050.001—2.200.000	8
2.200.001—2.350.000	8
2.350.001—2.500.000	10
nad 2.500.000	6

Zaposleni s 160—200 urami	866
Zaposleni z manj kot 160 urami	69
Zaposleni z več kot 200 urami	11
Zaposleni brez obračuna OD	49
Skupaj število zaposlenih	995
Najnižji OD	483.090
Najvišji OD	3.303.760
Povprečni OD	1.157.573

Vrednost točke je v decembru znašala v brutto vrednosti 7,00 din. Najnižji OD v višini 483.090 din je prejela pripravnica s 70-odstotno oceno sestavljenosti del in nalog in brez gibljivega dela OD.

BOLNIŠKI IZOSTANKI V DECEMBRU 1988

Oddelek	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu v %	Poškodba na poti v %	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremnost v %	Red. in pod. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvodnja tkanin	485	2,79	0,18	0,21	0,83	0,96	0,07	4,58	9,62	8.547
Konfekcija, Radomlje										
Mengeš, Peče	208	4,59	0,28	0,49	0,17	0,35	0,10	3,60	9,58	3.647
Konfekcija Mokronog	77	4,62	—	—	—	1,08	0,06	6,50	12,26	1.734
Prodajalne	26	0,45	—	—	—	—	—	3,89	4,34	205
Gostinska dejavnost	25	1,15	—	—	—	2,16	—	12,47	15,78	717
Uprava	165	4,12	—	—	—	0,21	0,14	3,77	8,24	2.499

Povprečni izostanki za DO: zaposlenih 986 delavcev

Izostanki zaradi bolezni	3,43 %
Izostanki zaradi nesreče pri delu	0,15 %
Izostanki zaradi poškodbe na poti	0,21 %
Izostanki zaradi poškodbe izven dela	0,45 %
Izostanki zaradi nege	0,72 %
Izostanki zaradi spremstva	0,08 %

Izdaja v 1500 izvodih DO INDUPLATI Jarše p.o. Ureja 15-član ter fotografiranje BOGDANA REJC. Natisnila tiskarna Učnih in prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije SRS

